

[Hans Rasmussen.]

er særlig hjemmevant; man siger nemlig dør om bogtrykfacet — med formandens til-ladelse vil jeg gerne citere en enkelt del af denne udtalelse i kommissionsbetænkningen (side 216):

„For bogtrykfacets vedkommende har sekretariatet regnet med, at den fremtidige beskæftigelsesstigning vil kræve en årlig tilgang på ca. 500 lærlinge. Herudover har man skønnet, at en ekstra tilgang i nogle år på ca. 100 lærlinge ville være ønskelig for at overvinde den eksisterende mangel på typografer. Typograf-forbundet mener ikke, at der foreligger en sådan mangel på arbejdskraft, at en forøgelse af tilgangen af denne grund skulle være nødvendig. Derimod anser arbejdsgiverne en endnu større tilgang for ønskelig, men fremhæver samtidig, at det antagelig ikke vil være muligt at øge tilgangen udover sekretariatets målsætning, selvom den eksisterende lærlinge-skala blev ophævet.“

Jeg vil gerne spørge: Hvilken fornøjelse har det ærede medlem så af at få lærlinge-skalaen ophævet indenfor typograf- og bogtrykfacet? Nej, jeg tror, at den fremgangs-måde, man har anvendt hidtil, hvor fagbevægelsen og mesterorganisationerne i fordragelighed har kunnet sætte sig hen og tale om tingene, vil være den allerbedste. Og det er jo rigtigt — som allerede fremhævet af den højtærede økonomi- og arbejdsminister — at der ingen ko er på isen udover for de to fags vedkommende, som er fremkommet med nogle klager: bogtrykfacet og kemi- og litograffacet; og det er et område, som nok må kunne ordnes ved forhandlinger, forsåvidt man er i stand til at beskæftige lærlingene på en rimelig og god måde.

Det ærede medlem hr. N. Chr. Christensen mener, at den eneste begrænsning burde faktisk ligge i erhvervsvejledningen. Jeg tror ikke, at det ærede medlem selv tror på noget sådant, for det er vel ganske givet, at hvis en familie har nogle børn, der skal i lære, er erhvervsvejledningen ikke det afgørende for den — så er det om at få dem i lære, hvadenten det så er på et område, hvor der er rimelighed i det, eller ej.

Og her vil jeg pege på, at der i øjeblikket i høj grad stiles imod at lære de tekniske fag, bl. a. indenfor smede- og maskin-

arbejderfaget, og fag, der står i forbindelse dermed; det kunne jo godt være, at man en skønne dag fik for mange lærlinge indenfor dette område, medens man stod med manglende lærlinge andre steder, og så kunne det jo være, at vi alligevel kom til at tale sammen om tingene.

Der er af forskellige ordførere fremsat bemærkninger om dagskolen, og man er gået imod tanken om obligatorisk dagskole. Det ærede medlem hr. Adolph Sørensen hævdede, at aftenskolen var karakterdannende. Jeg fik det indtryk af hans udtalelser, at aftenskolen som sådan ligefrem var et mål i sig selv. Men aftenskolen er kun et middel, ligesom dagskolen skal være et middel til at meddele den teoretiske undervisning på bedste måde, og der kan ikke være tvivl om, at eleverne er i stand til at få et bedre resultat på dagskolen end på aftenskolen. Personlig er jeg i stand til at tale med derom, da jeg har gået på aftenskole i 5 år fra kl. 19³⁰ til 21³⁰, ofte efter en dags hårdt arbejde. At man så ikke har taget skade, er noget andet, men der er sikkert ikke tvivl om, at den undervisning, man har fået, ikke var så virkningsfuld, som den ville have været, hvis den var blevet givet på en dagskole.

Det ærede medlem hr. A. C. Normann fremstillede det, som om man ville være i stand til at afskaffe al arbejdsløshed, hvis alle begrænsninger faldt bort. Sådan opfattede jeg det, men det er måske forkert... (A. C. Normann: Ja, det kan nok siges!). Som det ligger i øjeblikket, da der alligevel er en vis arbejdsløshed indenfor alle områder, er det ligegyldigt, om de eksisterende få begrænsninger faldt væk på de steder, hvor der er lidt hårde punkter; det ville ikke bevirke, at der blev en sådan bevægelighed, at man var i stand til at bekæmpe arbejdsløsheden ad den vej.

Det ærede medlem hr. J. M. Pedersen talte om det 18. århundredes forhold. Nu ved jeg ikke, om den tale, han holdt i dag, er skrevet af hr. Kjeldgaard Iversen, der var medlem af kommissionen; det tror jeg slet ikke, men det forekommer mig, at hele det ærede medlems tale i dag havde en gnist af anarki. For det kan sikkert ikke være rigtigt, at vi skal føre forholdene tilbage til det 18. århundredes tilstande. Jeg tror dog, at hele det kontrolapparat, som